

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Dijaloški pristup mudrosti u Knjizi Izreka

Riječi mudrih ljudi u Izr 22,17-24,34

Uzdam se (Ps 52)

D A D G D A D

Uz - dam se u Bo-žu do - bro - tu do - vije - ka

10 D A D G D A D

Uz - dam se u Bo-žu do - bro - tu do - vije - ka

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15
amdg.eu → nastava → FTI

Biblijska egzegeza:

Psalmi i Mudrosne knjige

**Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a
Ljetni semestar ak. g. 2023./24.**

amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Mudraci

- **חכם *ḥākām* → חכמים *ḥākāmîm* (Izr 22,17; 24,23) usp. Izr 30.31**
- **Riječi mudracâ (22,17)**
 - – poziv *Salomona* ili *njihov* poziv?
- **I ove pripadaju mudracima (24,23)**
 - Ključna riječ: korijen **יָדַע *jāda*** ‘znati’ (6x glagol, 5x imenica)
- **Srce usmjeri na moje *znanje* (22,17)**
- ***Poučit* ću te danas, evo, tebe (22,19)**
- **Napisao sam *pouke* (*spoznaje* 22,20)**
- ***Poučit* ću te o riječima pouzdanim (22,21)**

Riječi drugih mudraca

- ❑ Trostruk izravan poziv (~tijelo i duh Izr 22,17) usp. Šarić:
- B) Slušaj! (שָׁמַע *šema* usp. 23,19; Pnz 6,4)
 - ❑ ...i budi mudrac (23,19)
- A) Prigni uho! (tijelo)
- C) Upravi srce!
 - ❑ Obrazloženje i 4. poziv (22,18):
- Milina (KS, Š.) – slatkoća, slast
- Čuvaj riječi! (18) (~duh i tijelo)
 - ❑ Nutrina (*utroba*)
 - ❑ Usne

Metoda mudraca

- ❑ Odabrani učenik (Iz 22,19):
- Poučit ću te: Eto – ti (si to).
- ❑ Svrha slušanja, čuvanja, pouke (19):
- Povjerenje, sigurnost u יהוה
- ❑ Metoda (20):
- *Napisao za tebe*
- 30 savjeta i pouka

Dvostruka svrha izreka

- Zašto pouka (Iz 22,21)?
- A) Spoznaja istine;
naučiti pouzdane riječi
- B) Dati odgovor (vratiti pouzdane riječi)
 - Kome (21)?
(KS: tko zapita, Š. upita)
- „Onima koji su te poslali”

Odnos prema učeniku

- ❑ **Obraćanje u Izr 23,15.19.26; 24,13.21 – središte ovih izreka**
- **“Sine moj” (u Izr 30x)**
- **Mudro srce sina – očevo srce radosno (23,15)**
- **Slušaj i budi mudar! (23,19)**
- **Sin pozvan dati srce ocu (26)**
 - ❑ **Očima sina neka se svide očevi putovi (26)**
- **Med dobar za jelo,
mudrost za dušu – život (24,13s)**
 - ❑ **Budućnost, nada**
- **Boj se Boga i kralja (24,21)**

Važno ponavljanje

- ❑ Pouka drugih mudraca u Izr 23,22.25
- slušaj oca, ne prezri majku (23,22)
- Da se veseli otac tvoj i majka tvoja (25)
 - ❑ Oba roditelja: Otac i majka (Izr 1,8; 6,20)
 - ❑ Sin veseli oca, bezumnik prezire majku (15,20)
 - ❑ Majka poučava kralja (31,1)
 - ❑ O kome govore (24,12): onaj koji zna
- Ispituje srca
- Čuva dušu
- Plaća po djelima
- ❑ Koliko vrijedi mudrost (24,3s)
- Kuća, klijet blago

Sveto ime

- יהוה kod drugih mudraca (22,19; 22,23; 23,17; 24,18.21)
- Pouka radi pouzdanja u Boga (22,19)
- Bog vodi parnicu siromaha (22,23)
- Srce nek ti revnuje za strahom Božjim, ne za grešnicima (23,17)
- Bog će vidjeti ako se veseliš nevolji neprijatelja (24,18)
- Boj se Boga, sine moj! (24,21)

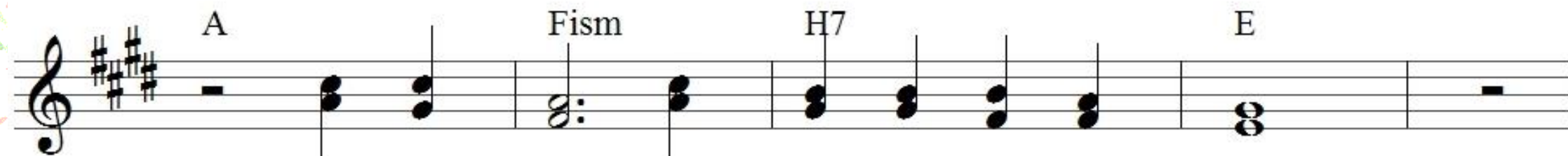
ברכי נפשי את יהוה

barahi nafši et Adonaj (Ps 103)

melodija: donje note

The first line of musical notation is in treble clef, key of D major (indicated by two sharps), and 4/4 time. It consists of four measures. The first measure contains two eighth notes: D4 and E4. The second measure contains a whole note chord of E4 and G4, with the chord symbol 'E' above it. The third measure contains a whole note chord of F4 and A4, with the chord symbol 'H7' above it. The fourth measure contains a whole note chord of C5 and E5, with the chord symbol 'Cism' above it. Below the staff, the lyrics are: [ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj,

The second line of musical notation is in treble clef, key of D major, and 4/4 time. It consists of six measures. The first measure is a whole rest, with the chord symbol 'A' above it. The second measure contains a whole note chord of D4 and F4, with the chord symbol 'Fism' above it. The third measure contains a whole note chord of E4 and G4, with the chord symbol 'H7' above it. The fourth measure contains a whole note chord of F4 and A4, with the chord symbol 'E' above it. The fifth measure contains a whole note chord of G4 and B4, with the chord symbol 'E' above it. The sixth measure is a whole rest. Below the staff, the lyrics are: ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj!]

Blagoslivljaj, dušo moja,

Blagoslivljaj Gospodina!

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15
amdg.eu → nastava → FTI

Molitva velikoga izbavitelja

Psalam 90

Psalam 90

- **Otvora 4. knjigu**
 - kraljevski psalmi 93-100 (usp. Izl 15,18)
- **Tri čuvena retka Ps 90,4.10a.12**
 - Tisuću godina kao jučer (4)
 - Živimo sedamdeset godina (10a)
 - Nauči nas dane brojiti... (12)
- *Kome pripada Ps 90, koje je naravi?*
- **Mojsije (v1 1x) – “čovjek Božji” (1x)**
- **Molitva תפילה *tefillâ* (v1 usp. Ps 17.86.142 i 102)**
- **Forma: zagovor (“nam” v1 – “Bog naš” v17)**

Stvoritelj i stvorenje (1-6)

- Adonaj אֲדֹנָי – Gospodin (1.17)
 - “zamjena” za יהוה (usp. Ps 51,17)
 - Mojsije na brdu i u pustinji
 - Božje djelo uvelike Mojsijevo
- Bog je vječan (v2) usp. 1.16
 - Od koljena do koljena (1)
 - Sluge i njihova djeca (16)
 - Bog Abrahamov, Izakov, Jakovljev (Izl 3)
- Tisuću godina
- *Noćna straža:*
- 4 sata
- Okrilje (v1): čvrsta točka
 - Božje prebivalište (Pnz 26,15)
- Planine *rođene* (v2)
- Roditelj planina i svijeta
- Planine i svijet se rađaju, a zemljanin ide u smrt
 - Prah, jednodnevni cvijet

Božja ljutnja (7-11)

- “Tvoja srdžba” (Ps 90,7.11)
 - *Utjecaj srdžbe (v7.9)?*
- Izjedeni/nestali;
zbunjani/prestrašeni (v7)
- Uništeni dani i godine (v9)
 - 70 ili 80 godina
 - Mojsije 120 (Pnz 31,2; 34,7)
 - Usp. Post 6,3
- *Otkuda “srdžba”?* (v8)
- Krivnje i tajne otkrivene (v8)

- *Pristup (v11)?*
- **Tko će mjeriti?**
- **Treba spoznati Božju *emociju* (v11)**

Božja dobrota (12-17)

- ❑ Obraduj nas za dane kad si nas šibao (Ps 90,15):
- Poniženi siromasi gledali zlo (v15)
 - ❑ Egipat, pustinja, Babilon
 - ❑ Teška sudbina od Boga
 - ❑ *Molba Bogu u v13:*
- Vrati se/obрати se! (usp. Izl 32,12; 34,9)
 - ❑ Odustani od gnjeva (Izl 32,12)
 - ❑ Neću poći (Izl 33,3) – Pođi! (Izl 34,9)
 - ❑ *Dokle? (v13)*
- Bog: dok traje mrmljanje protiv mene (Br 14,27)

- Božje vlastito ime יהוה
- samo u v13

Bog i čovjek

■ Bog (v14.16s):

□ Smilovanje:

חסד *hesed* privrženost (v14);

■ Nasiti nas! (v14)

□ djelo i slava (v16):

■ Neka se vidi

na slugama i djeci (v16)

□ Dobrota: ljupkost, slatkoća (v17)

■ Neka bude nama (v17)

■ Čovjek (v12s.16s)

□ Mudro srce (v12)

□ Božji sluge (v13.16)

□ “djelo naših ruku” – stalnost 2x u v17 (2x כּוּן *kun*)

■ Usp. Bog u v1s: vječan, roditelj